

Codi: 104695
Caràcter: FORMACIÓ BÀSICA
EXPRESSIÓ ARTÍSTICA
Semestre: PRIMER
docent: Jordi Encinas, María Jiménez i Raimond Vayreda.
dedicació: 150h
Hores autònomes: 42h

Crèdits: 6
Matèria:
Curs: PRIMER
Equip
Hores de
Hores lectives: 108h

CONTINGUTS DE LA MATÈRIA L'anàlisi de les formes, del subjecte i de l'entorn a través del dibuix i de la construcció volumètrica. La representació com a vehicle del pensament, de l'expressió i de la comunicació. Estudi dels elements morfològics, expressius i significatius que configuren l'expressió gràfica. Coneixement i experimentació amb les eines, les tècniques, els procediments, els materials i els suports clàssics i contemporanis.

Assignatures de la matèria:

ANÀLISI I REPRESENTACIÓ
ESTRUCTURA I REPRESENTACIÓ
COMUNICACIÓ I REPRESENTACIÓ

El primer curs es compon de dos semestres, el primer es dona Anàlisi i al segon Estructura. I en el primer semestre de segon es dona Comunicació.

PRIMER CURS: DESCOBRIR OBSERVAR I DESAPRENDRE. És fonamental, amb la finalitat d'adquirir nous coneixements, desaprendre els ja aconseguits. Cadascun de nosaltres així com l'alumnat ve amb uns coneixements de dibuix que venen d'uns models adquirits amb anterioritat. Aquests models és necessari que es quedin en un record passat per a deixar enrere prejudicis que només perjudiquen l'aprenentatge de noves propostes estètiques que han d'adquirir. També en aquest primer semestre, a causa de la procedència plural dels estudis anteriors i ens referim als diferents Batxillerats que han cursat abans d'inscriure's en aquest Grau, l'alumnat en el seu conjunt és absolutament desigual quant al nivell d'experiències en relació al dibuix i la nostra labor també passa per anivellar aquests coneixements i les seves pràctiques. SEGON CURS: COMUNICAR I PROPOSAR (mirar *GDs de Representació i Comunicació)

ANÀLISI I REPRESENTACIÓ

En aquest primer semestre ens centrarem en el vessant receptiu del dibuix. Com a descobridors, entendrem el dibuix com a mirada experimental que aprofundeix en la comprensió de l'entorn a través de la seva representació. Partirem de la grafia dibuixada del gest corporal per a endinsar-nos en l'anàlisi i l'estudi d'elements naturals i artificials (objectes, espais, persones ...) de la representació. Captar, comprendre, percebre, aprehendre les diferents maneres de representar. El dibuix com a representació i presentació ens confirma que és un fet, que segons representem, la mirada es transforma, la percepció s'afina i se sensibilitza per a observar més enllà del que es veu a simple vista, i abstreu, sintetitza, relaciona i comprèn. Percep, sent i pensa. Practicarem un dibuix d'esbós, de croquis descriptiu i analític a partir de models del natural i models de la representació.

OBJECTIUS

Conèixer les formes de representació del volum i del pla.
Comprendre i connectar la relació del gest amb la grafia corresponent.
Integrar el croquis com un dibuix ràpid i sintètic com a mitjà per a integrar la interrelació dels elements i l'espai.
Saber sintetitzar i relacionar elements del natural amb formes geomètriques simples (cub, con, cilindre, esfera...)
Haver integrat que no podem dibuixar el que no entenem.
Incloure el dibuix com una eina tant per a percebre, com per a sentir i pensar.
Haver aconseguit i experimentat que el dibuix és un sistema simbòlic universal com ho són el llenguatge i les matemàtiques.
Aprendre com el dibuix facilita la concentració, afina la mirada aprofundint en la percepció.
Adonar-se que el dibuix és font de l'imaginari, concepció i inventa.
Saber analitzar tant els elements del natural com representacions històriques de la imatge (diferents estils, diferents cultures).
Adonar-se que la diversitat de maneres de representar del conjunt dels companys és una font d'aprenentatge fonamental. Que la riquesa està en aquesta diversitat i que s'aprèn molt d'aquestes diferències.
Captar que les formes i "estils" (maneres) de representar descobreixen mons diferents i que aquestes mirades es reflecteixen en les maneres de representar.

CONTINGUTS DE L'ASSIGNATURA

S'establirà una relació en paral·lel entre el treball del natural i la seva relació amb els diferents models culturals de la representació.

- 1- Eines i estratègies per al desenvolupament de la capacitat d'observació i d'anàlisi. 2- La síntesi i l'abstracció del dibuix aplicat a diferents objectius.
- 3- La relació entre la representació i la percepció, veiem el món com el representem.
- 4- La relació del gest i la intenció amb la qualitat expressiva (percebre, sentir i pensar).
- 5- Croquis, geometria i estructura a mà alçada d'objectes i espais. Recursos gràfics de la línia i el clarobscur.
- 6- Espai atmosfèric, llum i color. Espai lineal, perspectiva cònica.
- 7- La figura humana com a referent en la representació de l'espai i com a subjecte artístic.
- 8- Continguts transversals: organització del treball autònom, concentració i eficàcia metodològica, valoració del procés de treball, interacció d'aprenentatge amb les companyes d'estudi.

METODOLOGIA

Les sessions es divideixen en dues dinàmiques de treball amb l'objectiu concret d'establir una relació permanent i activa entre els dos àmbits (natural/cultural)

El treball paral·lel entre l'estudi del natural i el de la representació es combina amb una crítica i autocrítica conjunta, col·lectiva i participativa que es realitzarà al final de cada proposta. Entenem que és de primordial interès que els/as alumnes/as reflexionin sobre el propi treball i l'exposin davant la crítica dels companys. Considerem que l'acceptació d'arguments crítics per part de tots és una bona actitud i experiència per a l'aprenentatge.

Començarem cada sessió treballant a partir del natural o de referents, des d'una perspectiva àmplia utilitzant el croquis, la geometrització, la síntesi de llum i color, l'estudi del ritme... per a entendre i ordenar l'espai i els elements que els configuren. Continuarem ampliant l'anàlisi amb models culturals, és a dir amb estudis dibuixats de representacions d'altres èpoques històriques, així com de diferents cultures.

La metodologia utilitzada es defineix des de l'equilibri entre les activitats dirigides, supervisades i autònomes. D'altra banda, el conjunt d'activitats d'avaluació amb un dels crèdits llança una importància que va més enllà de les qualificacions. Entenem doncs que l'avaluació és una activitat formativa més, reforçant el caràcter d'avaluació contínua de l'assignatura, intercalant-se al llarg del curs entre les activitats dirigides, supervisades i autònomes.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 150h

Hores activitats dirigides: 90h (60%)

Hores activitats supervisades i activitats d'avaluació :18h (12%)

Hores aprenentatge autònom: 42h (28%)

Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos d'estudi i/o visites i/o presentacions d'experts.

Valoració i discussió crítica col·lectiva i/o exposició de continguts pràctics i debat.

Seguiment presencial supervisat pel professor. Discussió i posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o taller.

Activitat supervisada:

Assessorament sobre els processos de formalització del treball propi de l'alumne. Seguiment i tutoria dels processos metodològics i dels resultats parcials del treball propi de l'alumne. Presentació pública i discussió crítica col·lectiva.

Activitat d'avaluació:

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i/o finals.

Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis i resultats parcials o finals.

Activitat autònoma:

Cerca de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents. Lectura de textos. Treball pràctic autònom.

Tractament de la informació, i/o lectura comprensiva de textos, i/o lectura comprensiva d'elements formals i matèrics.

SISTEMA D'AVUACIÓ

La nota final de l'assignatura no serà només la nota mitjana ponderada dels treballs, sinó que es tindrà en consideració l'evolució en l'aprenentatge de l'estudiant. El contingut de cada proposta s'especificarà en el seu inici.

SISTEMA D'AVUACIÓ COMU A LA MATÈRIA

Avaluació contínua a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (50%)

Avaluació contínua de l'exposició i/o realització d'exercicis i treballs. (40%)

Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i/o altres activitats col·lectives i proves d'avaluació. (10%)

ACTIVITATS D'AVUACIÓ I CRITERIS D'AVUACIÓ PARCIALS

Observació i anàlisi gràfica: capacitat gràfica d'abstreure i representar les formes del natural: 35%

Utilització dels recursos conceptuals: utilització dels conceptes teòrics del llenguatge visual en la pràctica del dibuix: 20%

Aplicació d'eines, recursos tècnics i procediments adequats: correcta utilització dels materials, tècniques i suports. 20%

Experimentació amb diferents mitjans d'expressió gràfica: autonomia en l'experimentació i la recerca gràfica: 10%

Preinscripció, participació i debat: capacitat crítica i autocrítica. 10%

SISTEMA DE REAVUACIÓ

La possibilitat d'accedir a la revaluació es farà durant l'última setmana lectiva en funció dels següents criteris:

1. La nota mínima mitjana de curs ha d'estar entre 4 i 4,99.
2. L'alumne/a deure haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de les dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura.
3. L'assistència ha d'haver estat igual o superior al 80% de les hores lectives presencials.

RESULTATS D'APRENENTATGE DEL TÍTOL

Coneixements

KT01 Identificar els continguts, llenguatges i perspectives fonamentals per a l'anàlisi de la pràctica cultural contemporània en les seves diverses manifestacions

Habilitats

ST03 Analitzar la relació entre els processos creatius en art i disseny i els processos de transformació social en entorns nous i contextos canviants i multidisciplinaris.

Competències

CT02 Resoldre encàrrecs concrets externs en l'àmbit creatiu amb coneixements, tècniques i metodologies transdisciplinaris.

RESULTATS D'APRENENTATGE DE LA MATÈRIA

Coneixements

KM01 Reconèixer diferents mitjans d'expressió gràfica adequats per a comprendre i representar les formes bidimensionals i tridimensionals (KT01)

Habilitats

SM01 Analitzar un entorn físic donat amb la finalitat d'entendre-ho i interpretar-lo gràficament (ST03)

Competències

CM01 Utilitzar les tècniques, el sistema de representació i el format gràfic adequats a cada fase d'un projecte donat (CT02)

RESULTATS D'APRENENTATGE DE L'ASSIGNATURA

Coneixements

KA01. Observar analíticament l'entorn amb la finalitat d'entendre-ho i interpretar-lo gràficament.(SM01)

KA02. Diferenciar les eines gràfiques que faciliten l'exercici d'observació, anàlisi i comprensió de formes bidimensionals i tridimensionals.(KM01)

KA03. Assimilar i interpretar la documentació gràfica recollida per a generar noves formes.(KM01)

Habilitats

SA01. Utilitzar diferents recursos de representació analítica com a eina d'observació de l'entorn.(CM01)

SA02. Aplicar la tècnica de representació gràfica adequada a l'entorn que s'analitza.(CM01)

SA03. Representar gràficament elements a partir de l'anàlisi i l'observació.(SM01)

Competències

- CA01. Analitzar gràficament els elements que caracteritzen i singularitzen les formes bidimensionals i tridimensionals del context.(SM01)
- CA02. Utilitzar recursos conceptuals, formals i procedimentals per a difondre gràficament una recerca (CM01).
- CA03. Incorporar al procés de treball tècniques de visualització (o formalització) de conceptes abstractes. (CM01)

BIBLIOGRAFIA

- BERGER, John. *Sobre el dibujo*. Barcelona: Gustavo Gili. 2011.
- CARERI, Francesco. *Wallscapes. El andar como práctica estética*. Editorial Gustavo Gili, S.L. Barcelona, 2013.
- CAGE, John. *Color y cultura*. Madrid: Ediciones Siruela. 1993. 336 p.
- GARCÉS, MARINA, *La honestidad con lo real*, en DE LOS ÁNGELES, ÁLVARO (ed.), *El arte en cuestión*. Valencia: Sala Parpalló 2011.
- GHYKA, Matila C. *Estética de las proporciones en la naturaleza y en las artes*. Buenos Aires: Editorial Poseidon. 1953.
- GÓMEZ MOLINA, Juan José(Coord.). *Las lecciones del dibujo*. Madrid: Ediciones Cátedra. 1995.
- GÓMEZ MOLINA, Juan José Coord.). *Estrategias del dibujo en el arte contemporáneo*. Madrid: Ediciones Cátedra. 2006.
- HOPTAM, Laura J. *Drawing now: eight propositions*. NewYork: Museum of Modern Art, MOMA. 2002.
- PEREJAUME. *La obra y el miedo*. Galaxia Gutenberg, S.L.; Edición: 1 (1 de octubre de 2007)
- MICKLEWRIGHT, Keith. *Dibujo. Perfeccionar el lenguaje de la expresión visual*. Barcelona: Arte Blume, S.L. 2006.
- OCAMPO, Estela. *Apolo y la máscara: La estética occidental frente a las prácticas artísticas de otras culturas*. Barcelona: Icaria Editorial. 1984.
- PALLASMAA, Juhani. *La mano que piensa*. Barcelona: Gustavo Gili. 2012.